

Промени в Европейското законодателство на пестицидите за осигуряване на по-ефективна защита срещу вредни ефекти

д-р Росица Младенова

Началник отдел “Продукти за растителна защита”

Българска агенция по безопасност на храните

Съдържание

I. Ретроспекция на законодателството на пестицидите

II. Ново законодателство за пестицидите

III. Нови елементи в Регламент 1107/2009 и предизвикателствата пред учените

I. Ретроспекция на законодателството на пестицидите

Преди създаването на ЕС

- Национални процедури за регистрация на ПРЗ
- Национални изисквания към данните

България – експертна токсикологична оценка

контролно свидетелство

одобрени етикети

I. Ретроспекция на законодателството на пестицидите

Директива 91/414/ЕИО

- в сила от 1993 г.
- утвърждаване на единни принципи за оценка
- преразглеждане на съществуващите а.в.
- утвърждаване на новите а.в. на Европейско ниво
- създаване на Европейски списък на утвърдените а.в.

Note: забранени са около 600 рискови а.в.

Note: оценката и решението за ПРЗ се базират на оценката на
риска

I. Ретроспекция на законодателството на пестицидите

Недостатъци на директивата

- Не са утвърдени правила за друг вид а.в. освен пестицидите
- Процедурите за разрешаването на ПРЗ в държавите-членки не са напълно хармонизирани
- Дублиране на оценките в държавите-членки
- Допускат се опасни пестициди с отдалечени ефекти, за които може да се докаже употреба с приемлив риск

II. Ново законодателство за пестицидите

- РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1107/2009 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 21 октомври 2009 година относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и за отмяна на директиви 79/117/ЕИО и 91/414/ЕИО на Съвета

- ДИРЕКТИВА 2009/128/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 21 октомври 2009 година за създаване на рамка за действие на Общността за устойчива употреба на пестициди

- РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1185/2009 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 25 ноември 2009 година относно статистиката за пестициди

РЕГЛАМЕНТИ

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1107/2009 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 21 октомври 2009 година

относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и за отмяна на директиви 79/117/ЕИО и 91/414/ЕИО на Съвета

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 37, параграф 2, член 95 и член 152, параграф 4, буква б) от него,

като взеха предвид предложението на Комисията,

мент с резолюцията си от 30 май 2002 г. заключениата си от 12 декември 2008 г. и искане към Комисията да преразгледа 91/414/ЕИО, като посочи редица въпроси, които Комисията да обърне внимание.

(3) Предвид натрупания при прилагането на 91/414/ЕИО опит и на новите научни постижения, същата директива следва да

ДИРЕКТИВИ

ДИРЕКТИВА 2009/128/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

от 21 октомври 2009 год.

за създаване на рамка за действие на Общността за постигане на устойчива употреба на пестициди

(Текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 175, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Комисията,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет (1),

о
р
а
д
с
а
к
п
м
о
р
е
с

РЕГЛАМЕНТИ

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1185/2009 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 25 ноември 2009 година

относно статистиката за пестициди

(Текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 285, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Комисията,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет (1),

(2) В своето съобщение до Съвета, Европейския парламент и Европейския икономически и социален комитет, озаглавено „Към тематична стратегия за устойчива употреба на пестициди“, Комисията призна необходимостта от подробна, хармонизирана и осъвременена статистика за продажбата и употребата на пестициди на равнище Общността. Такава статистика е необходима за оценка на политиките на Европейския съюз по отношение на устойчивото развитие и за изчисляване на подходящи показатели относно рисковете за здравето и околната среда, свързани с употребата на пестициди.

II. Ново законодателство за пестицидите

Рег 1107/2009

- Гранични токсикологични критерии и критерии на околната среда за отхвърляне на а.в.
- Критерии за одобряване на синергисти, антидоти и коформуланти
- Работна програма за преразглеждане на синергисти и антидоти до Декември 2014
- Нов регламент за оценяване на адюванти
- Ускоряване на разрешителните процедури на ПРЗ

II. Ново законодателство за пестицидите

Дир 2009/128

- Национален план за действие от държавите-членки за намаляване рисковете от въздействието на пестицидите , насърчаване на интегрираната борба с вредителите и алтернативните подходи
- Обучения на потребителите на пестициди
- Контролиране на техниката за прилагане на ПРЗ
- Ограничаване прилагането на въздушно пръскане с ПРЗ

II. Ново законодателство за пестицидите

Reg 1185/2009

- Събиране на годишни данни за количествата пуснати на пазара и използвани пестициди
- Класификация на обхванатите пестициди, като списъка ще се актуализира на 5 години
- Първият 5-годишен доклад трябва да се представи от ЕК на 31.12.2016

III. Нови елементи в Регламент 1107/2009 и предизвикателствата пред учените

- Гранични (cut-off) критерии, базирани на опасността

Правило: Не се извършва оценка на риска за а.в., които не отговарят на граничните критерии, независимо дали може да се докаже приемлива експозиция или безопасна употреба

Токсикологични критерии	Критерии за околната среда
Канцерогени C ₁ A, C ₂ B	PBT
Мутагени M ₁ A, M ₂ B	POP
Токсичност при репродукция R ₁ A, R ₁ B	vPvB
Разрушаващи ендокринната система	Разрушаващи ендокринната система

III.1. Гранични токсикологични критерии

Не се одобрява а.в., антидот или синергист, който е класифициран според Рег 1272/2008 като:

Мутагени - група 1А или 2В

Канцерогени - група 1А или 1В

Токсичност на репродукция - група 1А или 1В

Нарушаващ функциите на ендокринната система

III.2. Гранични критерии в поведението в околната среда

РВТ

Устойчивост

DT50 > 60 дни в морска вода

DT50 > 40 дни в сладководна/речна вода

DT50 > 180 дни за морски утайки

DT50 > 120 дни в сладководни утайки

DT50 > 120 дни в почва

Биокумулираща способност

BCF > 2000

Токсичност

NOEC < 0.01 mg/l морски или сладководни организми

Класификация 1A или 1B

Класифицирани като STOT RE1 или STOT RE2

Ако отговаря на 3 групи критерии – се отхвърля

Ако отговаря на 2 групи критерии – кандидат за замяна

III.2. Гранични критерии в поведението в околната среда

POP

Устойчивост

DT50 > 2 месеца във вода

DT50 > 6 месеца в почви

DT50 > 6 месеца в седименти

Биокумулираща способност

BCF > 5000

Log Pow > 5

Разпространение на големи разстояния

Измерени нива на разстояния, отдалечени от източника

Данни от мониторинг

Данни от моделиране

Ако отговаря на 3 групи критерии – се отхвърля

III.2. Гранични критерии в поведението в околната среда

vPvB

Устойчивост

DT50 > 60 дни в морска и речна вода

DT50 > 180 дни в морски и речни утайки

DT50 > 180 дни в почва

Биоакумулираща способност

BCF > 5000

Ако отговаря на 2-те групи критерии – се отхвърля

III.3. Одобряване на антидоти, синергисти, коформуланти, адюванти

Антидоти, синергисти

Критерии и изисквания към данните като при а.в.

Работна програма за преразглеждане на съществуващите – до декември 2014г

Ко-формуланти

Критерии и изисквания към данните като при а.в.

Приложение III към Рег 1107/2009 със неприемливите ко-формуланти

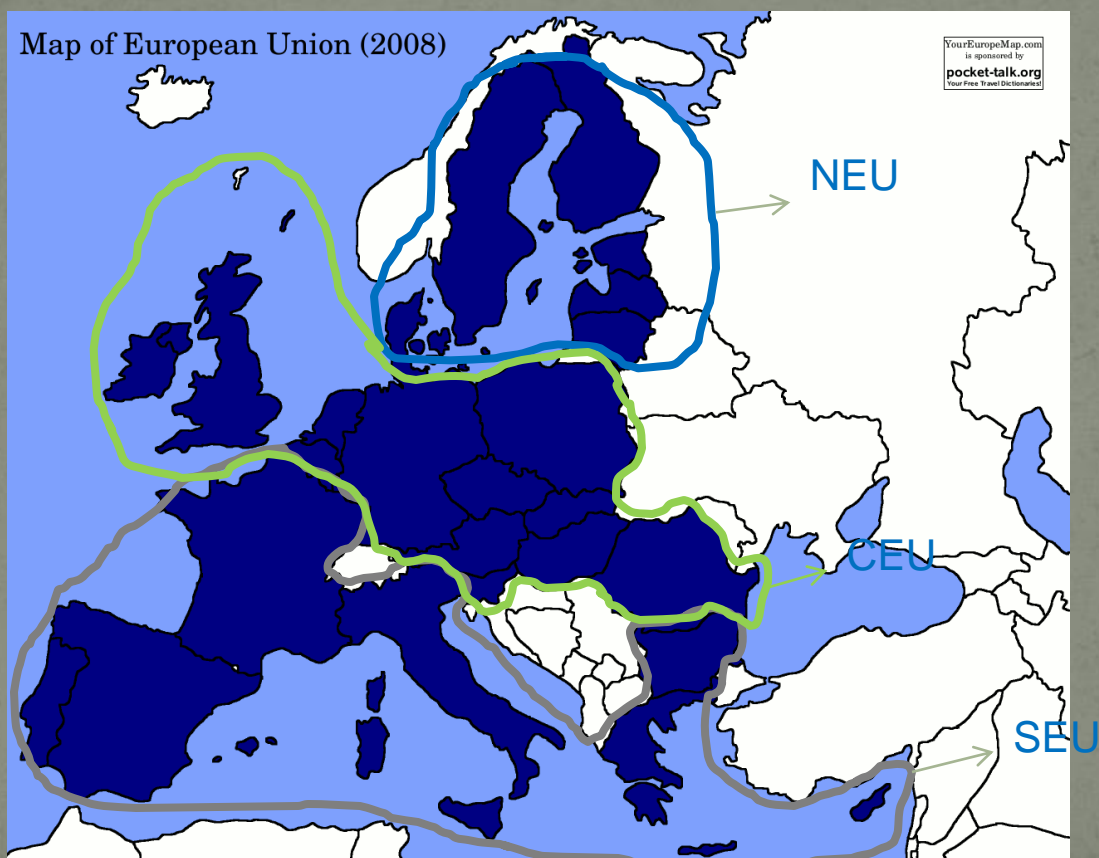
Предстои разработване на ръководен документ за извършване на оценката

Адюванти

Предстои оформяне и приемане на Регламент с критерии и правила за оценка и одобряване

III.4. Избягване на дублиране на работата

- Зонален принцип на разрешаване на ПРЗ – приложение I към Рег 1107/2009, съкратени срокове (1 година)

4-та национална конференция на Българския фокален център към Европейския орган за безопасност на храните, 20.09.2011 г., гр. София

III.4. Избягване на дублиране на работата

- Хармонизиране на процеса на разрешаване – по-тясно взаимодействие между държавите-членки (коментирание)
- Взаимно признаване на разрешенията – съкратени срокове (120 дни)

III.5. Ролята на европейските учени

Разработване на критерии за а.в., нарушаващи функциите на ендокринната система (до 14.12.2013 г)

- Научни изследвания за подобни ефекти

Пиретроиди

Карбамати

Органофосфати

Органохлорни (хлорпирифос)

- Вече доказани (забранени)

Винклозолин (антагонист на адрогенни рецептори)

Метоксихлор (невротоксичност, екзоестроген)

III.5. Ролята на европейските учени

Разработване на критерии за сравнителна оценка на ПРЗ, съдържащи а.в. кандидати за замяна

ARfD, ADI или AOEL <<

2 групи критерии за РВТ вещество

Съдържа неактивни изомери

Канцероген 1А или 1В

Токсичност на репродукцията 1А или 1В

Трудно ограничаване на риска при предлаганата употреба

Нарушава функциите на ендокринната система

Извършва се сравнителна оценка и а.в. се заменя с друго с подобно действие и по-нисък риск при употреба

Не са разработени критериите за взимане на решение

Благодаря за вниманието !

***4-та национална конференция на Българския фокален център към Европейския орган за
безопасност на храните, 20.09.2011 г., гр. София***